
Regionaal Protocol

Omgaan met zwangeren die geadviseerde zorg afwijzen

Er is sprake van een zorgvraag buitenom de VIL, protocollen en/of richtlijnen.

Is er sprake van een noodsituatie?

JA, er is sprake van een noodsituatie = (Probeer een noodsituatie te voorkomen!)

1. Je hebt altijd zorgplicht! (Ook zonder geneeskundig behandelingsovereenkomst, ook indien de situatie door de cliënte zelf is gecreëerd.)
2. Zoek hulp (bel een eerstelijns collega voor ondersteuning, bel de specialist ter kennisgeving) en handel naar vermogen.
3. Zorg voor goede, zo uitgebreid mogelijke verslaglegging! Noteer duidelijk welke geadviseerde zorg de cliënte weigert!

NEE, er is geen noodsituatie = Organiseer een overdracht naar een passende zorgverlener. Let op! Tot de face to face overdracht blijft de verloskundige verantwoordelijk voor de noodzakelijke zorg.

1. Bespreek samen met de cliënte de situatie. Geef uitleg aan de cliënte dat de zorgvraag buitenom de verloskundige bevoegdheid valt. Informeer de cliënte over de reden van de geadviseerde zorg (evidence based, voor- en nadelen) en bespreek het standpunt van de cliënte.
2. Zorg voor een goede verslaglegging. Zie hiervoor het stappenplan. Door alle stappen van dit format te volgen, is je verslaglegging zo compleet mogelijk.
3. Voer ketenoverleg en informeer de cliënte over de uitkomst.
4. Overweeg om samen met de cliënte een gesprek aan te gaan met een gynaecoloog.
5. Zoek een alternatieve zorgverlener, ook de cliënte heeft een verplichting om mee te zoeken.
6. Raadpleeg de eerder genoemde beschikbare documenten.

Houdt altijd de volgende juridische aspecten in gedachten;

- U bent niet verantwoordelijk voor een weloverwogen keuze van een wilsbekwame zwangere.

- U bent wel verantwoordelijk voor een zorgvuldige procedure en wijze van handelen, maar niet voor de uiteindelijke uitkomst.

- Afwijken van richtlijnen mag, mits gefundeerd, goed beargumenteerd alsmede gedocumenteerd.

Stappenplan

bij een zorgvraag buiten de VIL

1. Wensen cliënte en haar partner in kaart brengen
 - neem wensen serieus en toon respect
2. Eigen visie uitleggen/ Risico's benoemen en bespreken
 - beschikt zwangere over voldoende en de juiste informatie?
3. Exploratie van discrepanties in wensen en visie
 - gedetailleerd argumenten vastleggen
 - achterliggende gedachten en visie exploreren
4. Het zoeken naar oplossingen samen met de zwangere en haar partner
 - shared decision making
 - zo objectief mogelijke info geven (absolute risico's ipv relatieve risico's)
 - geef eigen grenzen aan; wat kunt u haar wel en niet bieden
5. Het zoeken naar een oplossing in overleg met andere hulpverleners
 - als stap 4 niet geleid heeft tot een acceptabel beleid voor beide partijen
6. Indien geen overeenstemming wordt bereikt
 - overweeg second opinion elders of overname zorg door collega
 - gesprek met gynaecoloog erbij
 - tussenvormen van zorg bespreken
 - persisteert de zwangere in een wens die u niet kunt ondersteunen, bespreek dan een goed 'vangnet'

LITERATUUR

Dit document is opgesteld naar aanleiding van de ITV-cyclus 2014 – 2015, met als thema 'Zorgvraag buitenom de VIL'. Wanneer er in de praktijk sprake is van een casus waarbij de cliënte geadviseerde of geprotocolleerde zorg afwijst, kan dit document ondersteuning bieden aan de verloskundige hulpverlener.

Tijdens de ITV-cyclus hebben wij gebruik gemaakt van diverse documenten, die interessant en belangrijk zijn bij dit soort casuïstiek.

'FAQ buiten VIL verzoeken (of verzoeken buiten protocol / richtlijn)', KNOV 2015.
Te vinden via de ledensite van de KNOV.

'Leidraad KNOV en NVOG: Omgaan met zwangeren die geadviseerde / geprotocolleerde zorg afwijzen', KNOV/NVOG concept juli 2015.
Te vinden via de ledensite van de KNOV.